

TEKNIKAN MUSEOON toimitettiin jotakin vuosia sitten valokuva (ks. yllä), jossa oli kamman näköinen väline. Museon maanmittareilta kysyttiin kamman tarkoitusta. Tähän ei kuitenkaan keksitty selitystä. Vanhoja Maanmittariyhdistyksen aikakauskirjoja selatessa tuli kuitenkin vuoden 1895 lehdessä vastaan juttu, jossa nimimerkki **H.J.K.** kertoo, mistä on kysymys. Aiheena on ollut mittaus-ten konstruointi maastossa ja jälkityöt. Hän kirjoittaa seuraavasti:

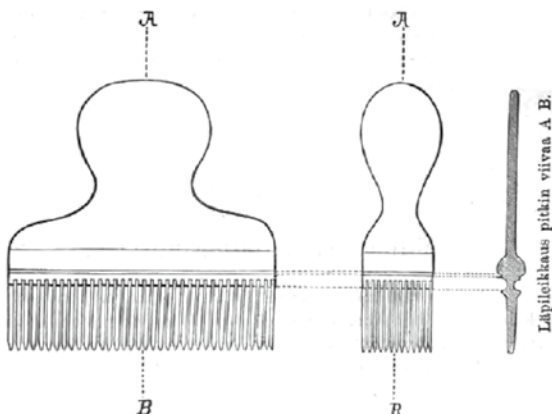
Mielestäni olisi kumminkin pyrittävä ai-noastaan siihen, että koetettaisiin maalta suorastaan piirustaa tiluskuviot tauluarkille, joten kaikki "kotityö" jäisi pois ja tilusten kar-toittamistoimikaan ei olisi rasittavampaa kuin muutkaan toimet, kuin ei enään huolisi istua, niinkuin nykyään useasti tapahtuu, lähelle puoliyöhön mittaustaan ylös-panemassa. Tätä päämaaliani olen koetellut saavuttaa siten,

että olen tehnyt ruutuviivat suorastaan viittalinjalle (= se kapea linja, joka on käyty kultakin mittalinjan koko ja puolipaalulta vastaaviin paaluihin viereisellä mittalinjalla.) kahdella alla olevan näköisellä kamman muotoisella teräksellä tehdyllä koneella, joista leveämmässä on tavallisesti metsäkaavassa kartoitettaessa 40 piitä (mittalinjojen ollessa 400 metriä tois-taan) ja kapeammassa 10, kukin väli tarkalleen vastaten 10 metriä. Leveämmässä on joka viides pii vähän paksumpi ja kapeammassa kolmas, luettuna keskimäisestä kummallekin puolelle. Kun viittalinja on taululle sillä tavoin lyijykynällä vedetty, kuin se paaluihin verraten on maalla mennyt, niin asetetaan lyhyt viivoitin, esim: käsiasteikko yhtäsuuntaiseksi viittalinjan kanssa ja niin kauas siitä, että kun kapeammalla kammalla vetää pitkin viivoittimen syrjää, niin kamman keskimäinen pii (merkitty viivalla kuvassa) seuraa viittalinjaa. Tällä tavalla saa

siis kummallekin puolelle viittalinjaa 5 sen kanssa yhtäsuuntaista hienoa viivaa, joiden etäisyys toisistaan vastaa tarkalleen 10 metriä metsäkaavassa. Nyt siirretään viivoitin saman viittalinjan sen puoliseen päähän, josta mit-taus alotetaan ja asetetaan niin, että se on kohtisuora viittalinjaa vasten, jolloin vedetään leveämmällä kammalla kaikkien edellisten vii-vojen yli. Näin syntyy ruudutus, johon on helppo suorastaan osottaa mitatessa saadut pituudet ja samalla heti muodostaa kuvioiden erotukset.

--

Tämmöistä ruuduttamista vastaan muis-tutetaan ehkä ensiksi, että se pilaa vastaiseksi kartan, kun siihen raavitaan ruutuviivat; asi-anlaita ei kumminkaan ole niin, sillä kamman piit eivät saa olla teräviä, neulamaisia, jolloin ne todellakin raapisivat, vaan niiden täytyy olla pyöreäpäisiä, joten ne vaan painavat paperiin sen verran jälkeä että se juuri näkyy.

Jürgen Grönfors
jurgen.gronfors@luukku.com